

PINGJUM, DE HERVORMDE KERK (gewijd aan de H. Victorius)

De kerk is in ongeveer 1500 gebouwd. Het schip is opgetrokken van baksteen wat aan de noord- en noordoostmuur nog duidelijk te zien is. Het koor is driezijdig gesloten. In 1759 werd de kerk verbouwd, volgens een gedenksteen welke boven de zuidelijke ingang te zien is. De zuid-, zuidoost- en oostmuur werden toen ommetseld.

De **toren** is in drie geledingen opgetrokken en gedekt met een zadeldak. In de onderste geleding zijn duidelijk sporen van tufsteen te herkennen en duiden op een vroegere bouwperiode. In 1899 is de toren gerestaureerd. Het jaartal op de wijzerplaat herinnert nog aan die restauratie. In de oorlog is de toren ernstig beschadigd geweest en is nadien geheel gerestaureerd. In de toren bevinden zich twee klokken. De ene klok heeft een doorsnee van 110 cm met een gewicht van 910 kg en is gegoten in 1598 door Willem Wegewart uit Deventer. De andere heeft een doorsnee van 125 cm met een gewicht van 1143 kg en is in 1629 gegoten door Andreas Obertin en Frans Simons en Nic. Royeir uit Lotharingen.

Het **interieur** bevat een houten tongewelf, rustend op trekbalken en met peerkraalmotief versierde schenkels. In de zuid-, zuidoost- en noordoostmuur zijn rondbogige ramen aangebracht uitgevoerd in gietijzer. Aan de zuidmuur is de preekstoel opgehangen welke evenals de kerkbanken uit de achttiende-eeuw dateren. Op de bank tegenover de preekstoel is een in hout gesneden gevierendeeld wapen: Thoe Schwartzberg en Hohenlansberg-Van Gendt, opgesteld. Dit stellen de wapens voor van de ouders van de grietman van Wonseradeel; Wilco baron thoe Schwartzberg en Hohenlanzberg (1738-1788).

Aan de noordmuur hangt een schilderij op paneel met de volgende tekst: „Deze kerk herbouwd 1759. Predikant C. T. Canber Visscher, Kerkvoogd W. W. Wiarda, Kerkvoogd H. P. Hylarides, Lambert Albeda Ferit". Ook de wapens van genoemde personen zijn erbij geschilderd. Nog twee borden vanwege het verven van de kerk in 1844 en 1898 zijn in de kerk aanwezig.

Op de beide banken tegen de galerij staan twee beelden voorstellende: Geloof en Liefde.
Waar is de hoop ?

In de vloer van het koor, dat omstreeks 1960 is verhoogd, is een trapeziumvormig rood zandstenen sarcofaagdeksel ingemetseld.

Dat er gebrandschilderde ramen zijn geweest blijkt uit diverse betalingen aan Thomas Gonggrijp en Ype Staak. In het Fries Museum te Leeuwarden wordt een ontwerp-tekening bewaard voor een glas in de kerk van Pingjum. Het is waarschijnlijk van Thomas Gonggrijp en ontworpen in 1759 voor Mr. Ernst Willem van Wijdenburgh en Tjepke Gratama en hun beide echtgenoten.

ORGEL

Het orgel dateert van 1878. Het werd gebouwd door F. Leichel uit Düsseldorf (later te Lochem). De fam. H. Spanjaard te Amsterdam heeft in de jaren dertig het instrument uitgebreid met de door een * aangeduide registers.

Hoofdwerk:

Prestant 8'

Gedakt 16'

Holpijp 8'

Octaaf 4'

Octaaf 2'

Quint 2 2/3'

Bovenwerk:

Salicional 8'

Roerfluit 4'

Viola di Gamba 8'

Gedakt 8'

* Gemshoorn 2'

Tremulant

Pedaal:

* Subbas 16'

(buiten de kast opgesteld)

Pedaal- en

Manuaalkoppel

L. S. Hylarides, B. E. van Popta
1976

Op het kerkhof bevindt zich aan de oostzijde van de kerk een regenwaterbak. In de muur is een gedenksteen gemetseld met het volgende opschrift: Op den 17 den September 1842 heeft Hein L. Hylarides, oud circa vijf jaren, aan dezen bak den eersten steen gelegd / Mogt 't voorgeslacht alhier met dankbaarheid aanschouwen, / Hoe voordat Hein Hylarides deez tempel deed herbouwen, / De naneeff van dien naam, 't is boven reeds gezegd / Heeft aan deez waterbak den eersten steen gelegd.

A. J. v. d. Laan,
Kerkvoogden

